

AMERIKANSKI SLOVENEC

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo Družbe sv. Družine.

STEVIKA 3.

JOLIET, ILLINOIS, 5. DECEMBRA 1916

LETNIK XXVI.

Rusija priskočila na pomoč Rumuniji.

Začela hudo pritiskati Avstro-Nemce, ali prejkone prepozno za rešitev Bukurešta.

MALO NOVIC Z DRUGIH FRONT.

Grški kralj se vdal pritisku zaveznikov in izročil orožje.

Rim, 30. nov. — Vojni urad je danes objavil sledeče poročilo o podjetjih na avstrijski fronti:

"V Trentinu poročajo sovražnikova kretanja v Sarški dolini, na severnih slamenih gore Pasubio in v gorenji Astiški dolini. Vsled lepega vremena so bili topniški boji ob celi fronti. Sovražnikove baterije so bile posebno delavne na Asiški planoti, v okolišču vzdolžno od Gorice in na Krasu.

"Mi smo obstreljevali sovražnikove postojanke v Adiški in Astiški dolini in na Asiški visoki planoti. Sovražnikova taborišča pri Canazetu, ob gorenji reki Aviaso in pri Britofu ob srednji Soči so bila zažgana in uhajajoče čete so bile zajete po naših baterijah.

"Sovražni zrakoplovci so poskušali več napadov, a niso povzročili nobene škode. Številni boji v zraku so se končali v prepoditvi sovražnih zrakoplovcov. Dva zrakoplova sta bila zbita, eden v Agnski in eden blizu Castelnuova v Suganski dolini."

Topovi grme.

Rim, 1. dec. — Vojni urad je danes objavil sledeče poročilo:

"Ob vsej fronti je delavnost artiljerije na obeh straneh narasla, zlasti v Adiški in Astiški dolini, v okolišču vzdolžno od Gorice in na Krasu.

"Sovražni zrakoplovci so napadli več točk ob fronti. Prepodili so jih naši topovi in zrakoplovi. Sovražni zrakoplovci so spuščali bombe na Grigno v Suganski dolini, ki pa niso napravile nobene škode."

Dunajsko vojno poročilo.

Dunaj, 2. dec. — Vojni glavni stan je naznanil danes o razvojih na laški fronti:

"Topniški dvoboj jugovzhodno od Gorice in na Kraški planoti se je nadaljeval z nezmanjšano silnostjo. Vsled našega streljanja se je razletelo zopet več skladišč streliva. Ob koroški in tirolski fronti je prišlo tudi do topniških dvobojev.

"Sovražni zrakoplovci so spuščali bombe v Adiški dolini, a ne da bi povzročili škodo."

Makedonska fronta.

Berlin, 30. nov. — Generalni štab je objavil danes sledeče poročilo o podjetjih na makedonski fronti:

"Severozapadno od Bitolja (Monastira) se je sovražni sunek izjavil. Srbi so bili zopet pregnani z zapadne-

ga slemena Rujnega gorovja blizu Gruništa. Sovražnik je v zadnjih dneh ponovno naskočil brez uspeha vrh tega gorovja.

"Na fronti ob Strumi so bili živahni topniški boji. Blizu Tahinskega jezera so bili močni sovražni razgledni oddelki poraženi po našem streljanju. Sovražni zrakoplovec je spustil dve bombi na vas Radulovo ter usmrtil dve ženski in dva otroka."

Pariz, 30. nov. — Vojni urad pravi v opisu vojskovanja na makedonski fronti:

"Nobenih važnih razvojov ni bilo včeraj na fronti vzhodne armade. Dež in megla ovirata vojaška podjetja. "Naši zrakoplovci so spustili več bomb na Prilep (v Srbiji, 25 milj severovzhodno od Bitolja)."

Prodiranje brez uspeha.

Berlin, 1. dec. — Vojni urad je danes objavil glede makedonske fronte naznanilo, ki se glasi:

"Makedonska fronta: Ententine čete so zopet prodirale brez uspeha proti nemškim in bolgarskim linijam severozapadno od Bitolja in blizu Gruništa, vzhodno od Černe."

Rumunska fronta.

Berlin, 30. nov. (Brezlično v Sayville.) — Rumunski kraj Tzomana, šestnajst milj južno od Bukurešta so osvojili nemški zavezniki.

V tem odseku rumunske vojne fronte je feldmaršal von Mackensen ujel več nego 3,500 Rumunov in uplenil mnogo zalog.

Na severni fronti so avstro-nemške čete pod generalom von Falkenhaynom osvojile Kampulung in odprle pot v Bukurešt skozi Torzburški prelaz. Več nego 1,200 Rumunov je bilo ujetih v tem odseku.

Nevarnost za Rumune.

Rumunske obrambne postojanke v pogorju vzhodno od reke Alt so sedaj bolj in bolj pod naraščajočim pritiskom general von Falkenhaynovih prodirajočih armad, pravi Agentura za premorske novice. Po zmagi blizu Tigventa dne 26. nov. je bila usoda dolgo branjene postojanke Curtea de Arges zapečatena in tamošnji spomenik pokojnega rumunskega kralja Karla je prišel v posest gen. von Falkenhayna.

Bukurešt se baje izpreminja v vojno taborišče. Polovica prebivalstva je že zapustila rumunsko glavno mesto, kakor poroča švicarski časopis "Berliner Bund", in cestnoželeznični promet je že omejen.

Priporočata beg iz Bukurešta.

Gen. Berthelot, francoski vojaški strateg (vojnoslovec) z rumunsko armado, in policijski načelnik bukureštanski sta izdala odredbo, kakor po-

roča "Lokal-Anzeiger", priporočajo večini prebivalstva glavnega mesta, zlasti ženskam in otrokom, naj zapustijo okraje bukureštanske trdnjave v petih dneh. Pravijo, da bodo prepeljani v selske kraje na javne stroške. Železnica, držeča v Galatz in Jassy, je baje prenapolnjena in je dodatno potovanje v ti mesti prepovedano.

Vsi ljudje, ki ostanejo v Bukureštu, bodo zaposleni v vojaški in zdravstveni službi in od dne 29. nov. so vse živčne zaloge pod nadzorstvom častnikov, ki jih razdeljujejo občinstvu vsak dan.

Po tem poročilu se mora vsak prebivalec v starosti nad 16 let zglasti v vojaškem glavnem stanu, kjer se jim pove, koliko časa smejo ostati v Bukureštu.

V osvojenem mestu.

Berlin, 29. nov. (Čez London, 30. nov. — V Krajovi plapola na stotine belih zastav raz hiše v znak, da se je mesto vdalo in goji le mirne namere. V mirnih časih je Krajova cvetoče mesto kakih 50,000 prebivalcev, med njimi okoli 300 milijonarjev, a danes deloma zapuščeno in poirto. Bogataši so seveda utekli. Osupna hitrost, s katero so Nemci prodirali, se zdi še vedno uganka. Judje, ki jih je ostalo v mestu na tisoče, so Nemcem prijazni, a imajo svoje prodajalnice zaprte, čeprav se cene vsako uro višajo. Gostilne in kavarne so prenapolnjene z ljudmi, ki oplakujejo usodo Rumunije in vstop dežele v vojno. Ogromne zaloge živin in žita so bile tukaj uplenjene, ker jih Rumuni niso utegnili razdejati.

Obkrožajo Bukurešt.

London, 1. dec. — Od karpatskih prelazov v južni Galiciji do Črnega morja besni velika rumunska bitka, ne da bi se dala linija kje pretrgati.

Čete generalov Falkenhayna in Mackensena se bližajo Bukureštu od severozapada in jugozapada za končni udar na glavno mesto.

Med tem ko postavljajo vpadniki velike obležne topove za obstreljevanje, pripravljajo vojaška oblastva obrambo mesta da zadnjega strela. Prebivalci so baje zbežali. Ruske čete so dosepele tja.

Črn oblak od severa.

Od severa pa prihaja med tem težak oblak nad avstro-nemške armade in obsenca njihove načrte za premago cele Rumunije.

Ob 186 milj dolgi fronti od Jablonkega prelaza, velikega prehoda med Galicijo in Ogrskim, do južne moldavske fronte so Rusi začeli napadati s svojimi najmočnejšimi četami. Na številnih točkah so avstro-nemške čete opustile precej ozemlja. Ruska ofenziva je toliko, da preti vsem Hindenburgovim načrtom.

Rusko-rumunske čete v Dobrudži so tudi začele pritiskati sovražnika z besno silo. Tu se gen. Saharov poslužuje britanskih oklopnih "tankov" v podpiranje svojih kolon.

6,000 Rumunov ujetih.

Berlin (brezlično v Sayville), 2. dec. — Ruske in rumunske čete so podje male včeraj ob bukovinski in moldavski meji skrajno hude napade, poroča danes veliki glavni stan. Sovražnik ni dosegel najmanjšega uspeha, ampak je utrpel težkih izgub. V Valahiji je

POGREB CESARJA FRANCA JOŽEFA.

Po preprostosti se odlikovali vsi pogrebni obredi ob ogromni udeležbi ljudstva.

BOLGARSKI CAR TUDI NAVZOČ.

Nemški cesar odšel iz Dunaja pred pogrebom zaradi prehlada.

Dunaj, 30. nov., čez London, 1. dec. — V pričo cesarja Karla, mladega prestolonaslednika Franc Jožef Otona, kraljev bolgarskega, bavarskega in saksanskega, nemškega prestolonaslednika, velikega števila avstrijskih in nemških princov, bolgarskih kraljevičev Borisa in Cirila ter zastopnikov nevtralnih dežel so bili danes popoldne pogrebni zemski ostanki cesarja Franca Jožefa.

Služba božja je bila preprosta in je trajal obredni del samo 12 minut. Cesar Karel, nemški princ in sorodniki pokojnega cesarja so bili skupljeni okrog velikega altarja v katedrali, ob kateri vzhodno je počivala krsta na črnem mrtvaškem odru. Prostorna katedrala je bila tesno napolnjena z vladnimi uradniki, zastopniki armade, dvorniki in člani diplomatskega zbora. Čvrsti in vences ni bilo nobenih. Vse je bilo preprosto.

Krsto so nosili skozi velik del mesta v cerkev sv. Stefana; nepregledna množica je stala ob cestah, po katerih se je premikal pogrebni izprevod.

Osem pačev je nosilo mrtvaške bakle v mali oddaljenosti od krste, in ko je bila ta položena na mrtvaški oder, je takoj začel kardinal Piffli kratko po-

bilo 6,000 Rumunov ujetih in 49 topov uplenjenih.

Rusi pomagajo Rumunom.

London, 3. dec. — Dočim je usoda Bukurešta še negotova, se Rusija junasko trudi, obrniti tek dogodkov v Rumuniji, in poleg tega krepko pritiska proti von Falkenhaynu v Moldaviji, kjer so se Rusi ustanovili pri Kirilabii.

Nova ruska prizadeva je vidna ob Donavi južno od Bukurešta, kjer podjemajo pred kratkim dosepe ruske čete važen napad na feldmaršal von Mackenseno v ozadje že z nekolikim uspehom, kajti uplenile so 26 topov in ujele mnogo moč ter pognale Nemce in Bolgare nazaj. Rusi tudi uspešno pritiskajo v Dobrudži.

Ti ruski napadi na dveh skrajnih kri-

lih centralnih armad utegnejo rešiti rumunsko armado, dasi so prejkone prepozni za rešitev Bukurešta.

Ruska fronta.

Petrograd, 30. nov. — Sledeče poročilo o podjetjih na ruski fronti je objavil vojni urad danes:

"Na zapadni (ruski) fronti blizu vasi Perapljanke, severovzhodno od Smorgona (vzhodno od Vilne), so majhni sovražni oddelki poskušali prodrati v naše okope. Bili so ustavljeni po našem streljanju in pognani nazaj v svoje okope.

"Naše topništvo je razkropilo tri sovražnikove kolone, vsaka bataljon močna, ki so se premikale vzhodno od predkrajev vasič Gorodiči."

Berlin, 30. nov. — Generalni štab pravi glede podjetij na ruski fronti:

"Turške čete so odbile močne ruske napade ob reki Zlota Lipa (Galicija)."

Turki baje odbili Ruse.

Berlin, 1. dec. — Veliki glavni stan je naznanil danes z ruske fronte.

"Fronta princa Leopolda: Turške čete ob Zloti Lipi so odbile več ruskih napadov in zasledovale sovražnika med njegovim umikanjem, tako da je utrpel težkih izgub. Številni ujetniki so bili dovedeni."

Petrograd, 1. dec. — Danes izdano rusko uradno naznanilo pravi:

"Sovražnikov poskus, začeti ofenzivo ob reki Stohod (Volhinija) blizu Velikega, je bil ustavljen po našem streljanju.

"Severno od železnice iz Tarnopola v Zloczow (Galicija) je sovražnik po silni topniški pripravi podjel ofenzivo, a je bil pognan nazaj v svoje okope."

Francoska fronta.

Berlin, 30. nov. (Brezlično v Sayville.) — Uradno poročilo velikega glavnega stana:

"Armada skupina feldmaršala vojvode Alberta Virtemberskega: V

grebno opravilo, nakar je bila zapeta "Gospod, pomiluj!" Ko je kardinal poškrpil krsto, so jo položili na mrtiški voz in odpeljali v kapucinsko grobnico, kjer ostane.

Nemški cesar na Dunaju.

Amsterdam, 29. nov. — Berlinska brzojavka pravi, da je nemški cesar včeraj dopoldne dospel na Dunaj, a že zvečer zopet zapustil glavno mesto. Cesar je bil lahko prehlajen, zato so njegovi zdravniki nujno svetovali, naj opusti svojo namero, udeležiti se pogreba.

Cesar je stal globoko ganjen ob mrtvaškem odru svojega umrlega prijatelja ter tiho in goreče molil, nakar je položil vence na krsto.

Velika nezgoda.

London, 1. dec. — Šestinsdeset oseb, večinoma vojaki, je bilo usmrčenih vsled železnične nezgode pri Hercehalenu med Dunajem in Budimpešto danes. Ranjenih je bilo 150 oseb, 60 izmed njih resno. Med usmrčenih se baje nahajata tudi "Ludwig von Thalloczy, dobro znan član avstrijskega diplomatskega zbora, in guverner Srbije. Eden vlakov, ki sta trčila vkup, se je vračal od pogreba cesarja Franca Jožefa.

Zadnja čast.

Washington, D. C., 29. nov. — Kardinal Gibbons je povodom smrti cesarja Franca Jožefa služil veliko mašo. Predsednik Wilson, državni tajnik Lansing, baron Zwiadinec, grof Bernstorff ter člani avstro-ogrškega in nemškega poslanstva in zastopniki diplomatske zbora so bili navzoči.

Yperški krivini so napadli sovražni oddelki po močni topniški pripravi naše postojanke ob fronti kakih treh kilometrov. Bili so prepodeni večidel že po našem streljanju. Samo na nekaterih točkah je prišlo do spopada.

"Armada skupina bavarskega prestolonaslednika Rupprechta: Vsled megle se je povečala topniška delavnost samo med Serre in potokom Ancere ter v odseku na obeh straneh gozda St. Pierre Vaast."

Neznatne praske.

Pariz, 1. dec. — Vojni urad je naznanil nocoj:

"Zmerno streljanje s topovi in okopnimi stroji je bilo danes. Na belgijski fronti od Steenstraeta do Het-Sasa je bilo slabotno topniško bojevanje.

"Naši zrakoplovci so bombardirali tovarne pri Thionvillu in taborišča v sosesčini Damvillersa."

Grško pred odločitvijo.

London, 1. dec. — Brez vmesnega dogodka so bile sredi francoske, britanske in italijanske čete izkrcane v Pireju, atenski luki, kakor poroča atenski poročevalec za Exchange Telegraph Co. v brzojavki, oddani v petek.

London, 1. dec. — Po danes iz Aten dospel brezlični brzojavki se je oddelček zavezniških čet izkrcal davi ob treh v atenski luki.

Grški kralj se vdal.

Atene, 2. dec. — Zastopniki zaveznikov so obvestili "Associated Press", da je admiral du Fournet odredil odhod svojih čet, ko je kralj Konstantin izjavil, da je pripravljen, izročiti 6 baterij in drugo orožje. V Zappeionu je ostalo samo 300 mornarjev kot straža.

Poprej je prišlo do krvavih spopadov med Grki in zavezniki, ko so se ti izkrcali v Pireju in so začeli prodirati proti Atenam.

Ministrska kriza.

London, 3. dec. — Prvi minister Asquith bode svetoval kralju, naj dovoli novo sestavo kabineta (vlade), kakor je bilo uradno naznanjeno nocoj. Naznanilo se glasi:

"Da se omogoči kar najizdatnejše nadaljevanje vojne, je prvi minister sklenil, naprositi njegovo veličanstvo kralja za dovolitev k novi sestavi vlade."

London, 3. dec. — Politična kriza je na svojem višku. V dobro poučenih krogih pravijo, da je vojni minister David Lloyd-George že odstopil iz svoje službe. Ostavka baje še ni bila sprejeta.

Tornado v Indiji.

London, 3. dec. — Smrt skoro 1,000 oseb v tornadu v Pondicherry, Indija, naznanja Reuterjeva brzojavka iz Madrasa. Vihar je povzročil veliko škodo na lastnini. Pondicherry je glavna francoska posest v Indiji.

VILLA PORAZEN, PRAVI OBREGON.

Uporniki bežali v neredu po boju s Carranzovimi četami južno od Chihuahua City.

VILLA POBEGNIL V GOROVJE.

Chihuahua City zopet pod nadzorstvom Carranzovih čet.

El Paso, Tex., 2. dec. — Od generala Obregona v Mexico City pozno danes prejeta poročila navaja podrobnosti o bitki med gen. Murguје četami in Villovimi krdeli kakih trideset milj južno od Chihuahua City. Bitka se je začela včeraj ob 10. uri dopoldne in je trajala šest ur. Villovci, pravi brzojavka, so bili poraženi in so bežali v neredu, nekateri proti Santa Ysabeli in drugi proti Chihuahua City. Carranzove čete so jih zasledovale štiri ure ter so uplenile tri strojne puške, mnogo pušek in nekaj konj. Mnogo Villovcev je bilo ujetih in usmrčenih. Villa je imel 2,500 mož.

Villa ubegnil v gore.

Juarez, Mehika, 3. dec. — Carranzove čete zopet nadzirajo Chihuahua City in Villa je ubegnil v gore zapadno od glavnega mesta, je naznanil danes gen. Francisco Gonzales, poveljnik Carranzove brigade tukaj.

Gen. Francisco Murguia, Carranzov poveljnik, ki se je pomikal počasi severno od Torreona, je vkorakal v mesto, ko je porazil Villovo kolono trideset milj južno od Chihuahua City.

Gen. Carlos Ozuna, konjiški poveljnik, ki je razkropil upornike pri Nombred de Dios in drugod severno od Chihuahua City, je prijahal v mesto sredi ob 7. uri in obnovil telefonsko zvezo z mejo.

Grški in drugi protesti.

Washington, D. C., 3. dec. — Ne glede na vprašanje o podmorskih čolnih in na vsak dan bolj zamotani položaj v Mehiki se dva zavezna vlada od včeraj bavita z dvojima novima mednarodnima zadevama, v katerih pa bržčas ne bo ukrenila ničesar.

Ena se tiče protesta od strani Grške proti postopanju zaveznikov, katerih pomorski poveljniki, admiral du Fournet, je zahteval izročitev vsega orožja grške armade. Nadalje se je nova "kraljevina Arabija" pritožila pri državnem uradu radi tega, ker turške čete "po barbarstvu ravnaajo" z ženskami in otroci.

Atlas — zastoj!

Ročni atlas ali barvane zemljevide vseh držav in dežel celega sveta, obsegajoč 40 strani 7x5 palcev velikosti, pošljemo na zahtevo zastoj vsakemu naročniku "Amer. Slovenca", če pošlje celoletno naročnino dva (\$2) dolarja.

Ta ročni atlas je veleznimiv, zlasti v teh burnih časih. V njem je 32 barvanih zemljevidov, vsa mesta na svetu, katera imajo nad 100,000 prebivalcev, ter vse države in vse dežele na svetu, velikosti ameriških držav in držav celega sveta, kakor tudi število njih prebivalcev.

Pošljite naročnino (\$2.00) takoj in omenite, da Vam naj pošljemo ročni atlas. Uprava "Amer. Slov."

DENAR V STARO DOMOVINO

pošljemo skozi najzanesljivejše bančne zavode. Tam izplača denar c. kr. pošta.

Pošljemo tudi brzojavnim potom kolikor koli kdo želi poslati, od najmanjše (\$ kron) vsote do tisočev kron. Brezlično-brzojavne pošiljave dosepejo naravnost v Avstrijo in se izplačajo v 5 do 10 dneh. Vse tozadevne izvirne pobotnice bomo prejeli, ko bo pošta zopet poslovala.

Vsaka beseda pri naslovu za brzojav stane 65c, poleg tega se računa tudi za številke, namreč: 200 kron sta dve besedi posebej. Tako stane brzojav, ki bi bil za: Uredništvu Slovenca, Ljubljana, Kranjsko, Avstrija, 200 kron, — kar obsega 7 besed po 65c, je \$4.55.

Za tisoče kron stane brzojav istotoliko, kot za samih 5 kron. Poleg spodaj navedenih cen se mora poslati še za brzojav, kolikor pride od besed in števil. Danes pošljemo:

10 K za...\$1.50 100 K za...\$13.00
25 K za...\$3.75 1000 K za...\$129.00
50 K za...\$6.75 5000 K za...\$645.00

Vsako pošiljatev garantiramo.

AMERIKANSKI SLOVENE

bančni oddelek,

1006 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

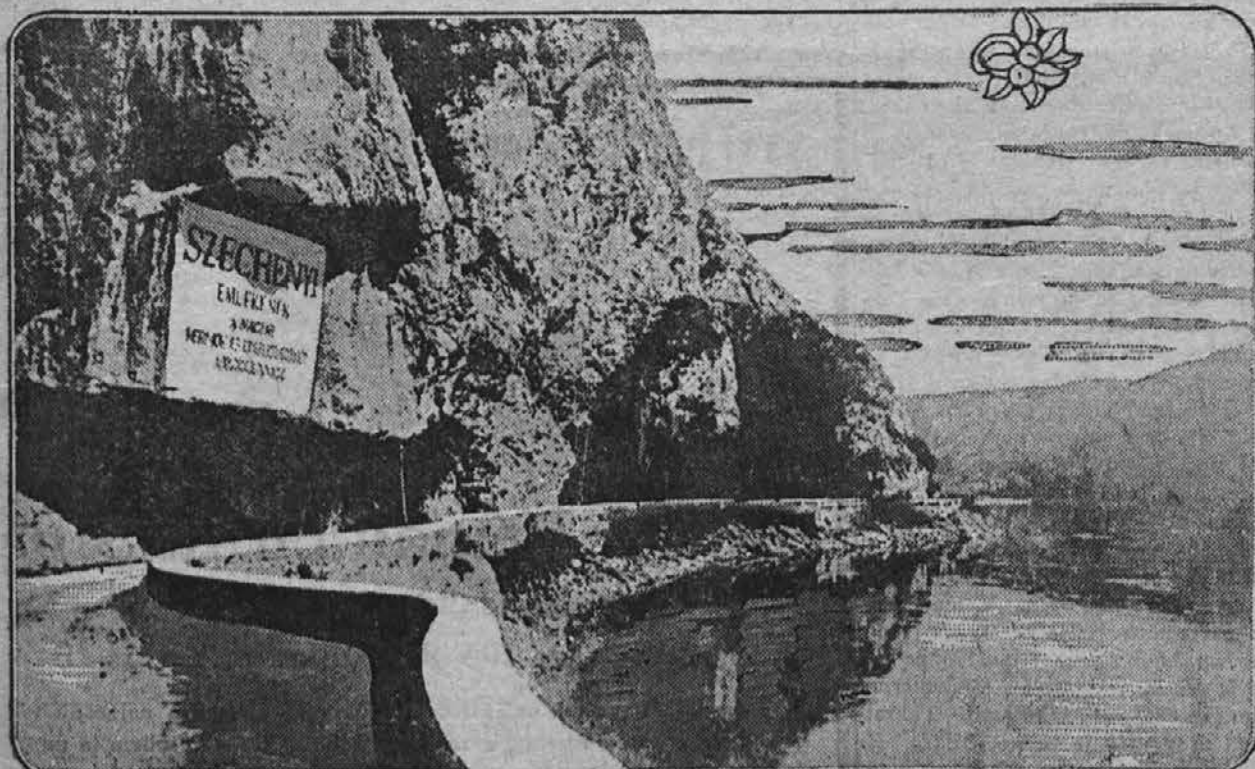

Photo by American Press Association.

TRDI BOJI ZA POSEST "ŽELEZNIH VRAT" OB DONAVI.

Kjer se zadevajo Avstro-Ogrska, Rumunija in Srbija ob Donavi, je ena strateških točk sedanje vojne, ker teče tamkaj reka skozi slavna "Železna vrata", ki so ovirala brodarstvo, dokler ni bil otvorjen kanal leta 1896. Ljudi boji so se vršili, predno so Avstro-Nemci iztrgali Rumunom "Železna vrata".

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen 1. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek
Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba
Inkorp. 1. 1899.
v lastnem domu, 1006 N. Chicago St.
Joliet, Illinois.
Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:
Za Združene države na leto.....\$2.00
Za Združene države za pol leta.....\$1.00
Za Evropo na leto.....\$3.00
Za Evropo za pol leta.....\$1.50
Za Evropo za četrt leta.....\$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljke naj se pošiljajo na:

AMERIKANSKI SLOVENEK
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznaujo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice prebujamo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEK
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays
by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.

Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 4. dec. — Svoj srebrni jubilej obhaja te dni cerkveno društvo Bratovščina sv. Rožnega venca. To društvo je bilo ustanovljeno 6. nov. 1891 in ima namen, skrbeti za olepšavo naše slovenske cerkve sv. Jožefa. Tekom petindvajsetih let svojega obstanka je kupilo društvo različnih potrebščin za našo cerkev, si omislilo krasno zastavo s podobo Marije sv. rožnega venca in kupilo tudi eno cerkveno okno za \$300.00. V sedanjem obdobju sta med drugimi ga. Catharine Rogina, predsednica, in ga. Elizabeth Wardjan, tajnica. Prihodnji petek, dne 8. dec., na praznik Brezmadežnega Spočetja, bode naša Bratovščina sv. Rožnega venca povodom svojega srebrnega jubileja darovala veliko sv. mašo ob 10. uri dopoldne.

— Maša zadušnica. G. John Schwegel, avstro-ogrski konzul v St. Louisu, Mo., nam je poslal vabilo k slovesni pontifikalni maši zadušnici za pokojnim cesarjem Franc Jožefom I., ki jo je služil premil. nadškof Glennon v St. Louiski katedrali v soboto, dne 2. dec., dopoldne ob 10. uri. — O tej priliki omenjamo, da je dne 28. nov. v čikaški slovenski cerkvi sv. Stefana tamošnji g. župnik Rev. A. Sojar daroval slovesno peto sv. mašo zadušnico za pokojnim cesarjem, in istega dne v Calumetu, Mich., Rev. Dr. A. I. Režek, župnik iz Houghtona, ob asistenci Rev. H. Zimmermanna, župnika iz Hubbela kot dijakona in Rev. L. Klopčiča, slovenskega župnika v Calumetu kot subdijakona.

— Prvi družabni sestanek s plesom, ki ga je priredilo Mladeniško zabavno društvo "Slovene" zadnji četrtek zvečer, se je obnesel izvrstno. Tako diče družbe, kakor je bila zbrana na tej plesni zabavi, mora biti človek vesel, in je odzbor le čestitati na krasni prireditvi, kakršnih je želeli več v tej zimski sezoni.

— V bolnišnici sv. Jožefa se nahaja g. John Mlakar iz Bluff St. in trpi na trganju v ramah.

— John D. Paige umrl. V soboto zjutraj je umrl v svojem stanovanju, 437 N. Eastern ave., John D. Paige, 79 let star, mnogim našim starejšim naseljencem znan iz prejšnjih let, ko je bil župan (1887-1888), gasilski maršal (1893-1903) itd. Nazadnje je bil občinski šolski blagajnik od 1. 1906. do svoje smrti. N. p. v. m.!

— Zadruga prodajalna. Zaposleni Illinois Steel-kompanije bodo poskušali izpodbijati visoke cene živilom s kooperativno ali zadrugo prodajalno. Že nekaj tednov se podpisujejo delničarji po \$15, da se tako nabere glavni \$15.000. D. R. Mathias, superintendent jolietске tovarne družbine, je rekel, da se je sprožilo gibanje za zadrugo prodajalno med zaposlenimi družbinimi in ni bilo nasvetovano po uradnikih.

— Dragotinarja okradena. Okni dveh dragotinarjev v notranjem delu mesta sta bili oropani dragotin v približni vrednosti \$1,200 večeraj zarana. Tvrdisa: Rice & Larsen, 306 Van Buren st., izguba \$500; Johnson Jewelry Co., 320 Van Buren st., izguba \$700.

— V četrti usmrtitev preložena. Guverner Dunne je v soboto iznova — v četrti — dovolil, da se preloži usmrtitev "Chicken Joe" Campbella, krivim spoznanega in k smrti na vislicah obsojenega umoritelja gospe Odette M. Allen, soproge bivšega kazniškega ravnatelja Edmund M. Allena. Usmrtitev je preložena do dne 16. marca 1917.

Butte, Mont., 25. nov. — Gotovo bote mislili tam doli v Jolietu, da smo že vsi zamrznili tukaj na "divjem zapadu", ker se tako dolgo ne oglasimo; pa temu ni tako, akoravno smo imeli že parkrat letos okoli 15 stopinj pod ničlo zime.

Mesto Butte in sosednja mesta silno napredujejo zaradi velike bakrene obrti, ker družba A. C. M. Co. ima silno obilo naročil od "žana bula", kar silno priganja družbo z delom, samo da prej "uniči" kajzerja. Toda kot se vidi, ne le tale družba, ampak cela Amerika mu ne more dovolj narediti. Ravno sedaj prihajajo poročila, da Bulovemu zavezniku Ruskemu medvedu zopet primanjkuje "šretelnov", s katerimi bi pobil Avstrijske zajce. Kako pa z Rumunijo? Prefrigani Rumunski cigani so igrali za volčjo kožo, ko je bil še v brlogu. Mislili so, da bo Avstrija se tresla pred njimi in da bojo slično druge balkanske vojске kar brez vojevanja pridobili avstrijsko ozemlje, toda vgrizli so kiselko jabolko. In slednjič: Kaj pa naši "Ligasi", kje so pa naši odrešeniki??? Kaj z idejo "bedni med bednimi"? Kje je Blatin, Jager in drugi? Krvoločni polentar uničuje našo lepo Goriško, a "naši" odrešeniki molčijo.

Slišal sem praviti, da so dali en tisoč nekemu postopcu iz Londona, namesto da bi poslali Slovence v staro domovino, ki je ljudstvo toliko potrebno podpore.

Mislil, da imajo spet nekaj denarja nabranega in ga hranijo za po vojski. Ko pa vojska mine, bojo rekli: "Naj Avstrija da, saj so se za njo borili." V resnici se vidi, da Slovenci v Ameriki imamo vrle vodnike. Zalostno pa resnično je dejstvo, da ravno v Ameriki ti-le avstrijski dezertjerji kopajo nam Slovence na narodni grob. Obširneje o tem prihodnjič.

Vse zavedne Slovence po Ameriki pozdravljam, ostajam vedno isti M.

ZIMSKIM CVETLICAM.

M. Šukle, Anaconda, Mont.

Čemu li v sredi zime cvetite cvetke ve?

Čemu na boljše čase spomin mi vzbujate?

Saj vendar vsa narava pod snegom zdaj ječi, in bilka vsaka spava, dok pomlad jo zbudi.

Tud' v mojem srcu biva le vedni led in sneg: pa zima ni to kriva, ne mrzli zimski led.

Pa vendarle z veseljem oziram se na vas: takrat se vselej spominim na boljši zlati čas.

Cvetite, le cvetite, četudi zimski dan, mi upanje dramite, tolažite moj stan.

Le enkrat naj bi gledal domače cvetke vas!

Le enkrat naj bi slušal domačih tičkov glas!

Potem bi bil dopolnjen življenja mojega cel. Morda vas kdo i vsadi na moj domači grob...

Knjige, iz katerih teče žganje.

Mr. Šukle, Anaconda, Mont., poroča sledečo resnično dogodbo:

Kakor je obče znano, smo imeli v Montani hud boj za "suho" in "mokro". Mokračem na čelu so seveda stali vsi salunariji; suhačem pa mnoge "dame", v prvi vrsti pa luteranski pastori (duhovniki). Glavni voditelj te suhe organizacije je bil duhoven tuk. episkopalne cerkve, ki vedno ter vedno pridiguje ter pred svojo cerkvijo nabija plakate z vsebino, kakšno gorje povzroča alkohol, zlasti žganje.

Bilo je nemogoče dnu pred volitvijo. Omenjeni pastor, zakleti protialkoholnik, vzame expresmana z naroči-

lom, da mu iz postaje pripelje zaboj molitvenih knjig, ki so mu ravno došle iz neke tiskarne. Expresman je takoj odšel na dotično postajo, kjer je dobil zaboj s knjigami. Ko pripelje do župnišča, pa kar iz voza vrže zaboj na porč. Zelo se pa začudi, ko se iz zaboja izlije močno dišeč "brandy". Nemudoma pokliče pastora ter mu porogljivo reče: "Say Mr., your books are leaking whiskey", t. j. gospod, iz Vaših knjig teče žganje.

ITALIJANSKI "BERSAGLIERI".

Italijanska armada je v primeri z armadami drugih evropskih držav mlada. Njen postanek in razvoj je tesno zvezan s postankom in razvojem današnje Italije. Današnja italijanska armada se je — če smemo tako reči — razvila v letih 1859. do 1861. Tedaj je dobila naslov: italijanska vojska. Leta 1879. so ji dali naslov: "Kraljeva italijanska vojska" kot označbo proti republikanski propagandi, ki je večkrat med vojaštvom bila razširjena.

Najstarejši in najzanimivejši ter najpopolnejši del italijanske armade so "bersaglieri" (berzaljeri). Na te je vsak Lah strašansko nponen in pesmi o "bersaglierih" so zelo priljubljene.

Ta četa je bila ustanovljena z dekretom 18. julija 1836. Njen duševni ustanovitelj in organizator je bil major Alessandro Ferrero della Marmora. Do leta 1848. so jih bile tri kompanije. Tega leta se je ustanovila četrta, da so tako tvorili en bataljon. Leta 1861. jih je bilo že 36 bataljonov in leta 1866. 50 bataljonov. Leta 1882. so dobili sedanjo organizacijo. Razdeljeni so v 12 polkov po 2 bataljona. Njih oprava in orožje je enaka oni navadne infanterije. Značilen je njihov klobuk s šopom vihrajočih peres.

Da so bersaglieri popolnoma neodvisni od ostale armade, jih niso podredili nobeni brigadi, ampak so poverili nadzorstvo nad njimi le posameznim brigadnim poveljnikom. Dopolnjujejo se "nacionalno", t. j. iz več okrajev skupaj. In le v vojski se dopolnjujejo regionalno, t. j. iz okraja, kjer je bataljon v garniziji.

K bersaglierjem vzamejo le posebno postavne in krepke ljudi, ki morejo zadostiti večjim zahtevam, ki se stavi nanje. Novi vojni reglement določa, da mora infanterija napraviti dnevno po 25 kilometrov, bersaglieri pa 35 kilometrov marša na dan pri večdnevni pohodih. Zahteva se od njih, da napravijo v eni uri 7—8 km. Bersaglieri so elitna četa. Oni niso le še posebno dobro izobraženi ter vzeti iz najboljših ljudi, ampak so znani tudi po svoji stavnosti in hrabrosti v mnogih bitkah. Tega pa o ostalih italijanskih četah ni mogoče vedno trditi, izvzemši morda "alpine" — planince, ki so pa skoro nova formacija.

IZ VOJNE.

Prvič na poizvedovalni službi.

Neki vojak je pisal svojim ljudem to-le pismo: Nastanjeni smo v vasi, in nudi se mi prilika, da vam pišem, kar sem doslej doživel. Včeraj sem bil prvič na poizvedovalni službi v smeri proti K. Zjutraj ko so prvi petelinji peli, smo odhajali iz N. Bilo je oblačno in gosta megla nam je zapirala pogled v daljavo, kar je našo službo jako otežkočilo. Poleg tega je hribovita pokrajina z globokimi tokavami izsledovanje delala še bolj opasno. Ob 11. uri smo primarširali v mestce J., kjer se nam je reklo, da so v bližini vaši kozaki. Štiri jezdecе sem poslal naprej, kot prednjo stražo, sam pa s 26 možmi sem ostal za drevjem kakšnih 200 korakov proč od vasi. Prva dva jezdecа sta prejahala vasio povsem mirno. Po kozakih ni bilo ne duha ne sluha. Druga dva dragonca sta jahal okoli vasi. Kar v diru prijezdi eden dragoncev s poročilom, da je slišal v skednju konjsko rezgetanje. Vzel sem s seboj tri jezdecе in smo se v roku oddaljili drugi od drugega 200 korakov bližali s karabinerji v roki vasi. 50 korakov. Ali nič se ni gnilo. Ze sem se mislil neskrbno vrniti, ko se je nekaj črnega zgenilo, kar je vzbudilo mojo pozornost. Sinilo mi je v glavo, da je nemara kozaka čepica, pa sem brez pomude ustrelil v tisto smer. Ali istočasno so se odzvali tudi drugi strelji. Priznavam, da me je obšel strah, zakaj krogle so žvižgale tik naših glav. Ali naših ni bil nihče ranjen in mi smo se vrnili, ker naša naloga je bila, sovražnika izslediti, ne pa bojevati se z njim. To je bil prvi ognjeni krst. Od tega trenutka me je vsa bojazljivost minila. Jutri pojdem zopet in tako bom poskušal sleherni dan svojo srečo, dokler me kroga ne zadene. Vreme imamo mokrotno, zmeraj pomalem prši in sli. Ljudje, večidel analfabeti, so šele zdaj spoznali, da je vojna, in vsi prestrašeni gledajo ogromne čete, ki marširajo noč in dan skozi vasi in ki vse, kar se dobi, pokupijo, tako da zadnji niti krompirja ne dobijo. Ko gleda človek te nepregledne čete, si nehoti misli, da je izguba tisoč, deset tisoč mož pri tej brezčestni armadi brez pome-

a. Če pade eden, deset ali sto, prava reč. Za vojno, za njen uspeh res da nima pomena, ali vendar, koliko solz se pretoči, koliko žalosti se občuti doma za pretoči, koliko žalosti se občuti doma za vsakega, ki pade na bojnem polju. — Zemlja je videti rodovitna, ljudje pa precej premožni. Le mestoma so pešene planote, široke tukaj nekaj metrov, pokrite s prijetnim rumenim peskom, mestoma po 2 m na globoko.

Uspeh vojnega psa.

Vojak, ki se je udeležil bojev na severnem bojišču, pripoveduje: Našem polku se je parkrat pripetilo, da se je streljalo nanj iz hiš, ali krivca nismo mogli dobiti. To uganko smo rešili s pomočjo vojnega psa. Korakali smo skozi neko vas, ne da bi nas kdo napadel. Ali toliko, da smo imeli vas za seboj, pa so že začele pokati puške in svinčeni sršeni so nam brenčali okoli ušes. Vrnili smo se v vas in smo pozorno pregledali vse hiše, ali nič sumljivega se ni našlo. Že smo hoteli naprej, kar jo ubere naš pes za kokiš. Menili smo, da se kani posladkati z rumeno pečenko, pa se nismo daj brigi zanj. Le vojak, kateremu je bil izročen pes, ga je začel nazaj klicati. Pes pa, sicer skozi in skozi ubogljiv, je bil gluh za žvižig in klic, tudi ko so kokiši krenile v drugo smer. Pes je nato naglo izginil kakor bi se v tla vdrl. Vojak je hitel za njim z revolverjem v roki. Psa ni bilo nikoli nikjer, bilo pa je slišati podzemeljsko bolesto ječanje. Ko so se vojak približali k dotičnemu mestu, se jim je nudil naslednji prizor: V plitvi jami sredi polja je bilo skritih osem ruskih vojakov. V enega izmed njih se je zakadil naš pes tako, da mu je raztrgal golenico. Ruse smo odvedli s seboj in s pomočjo psa smo pregledali vse polje. Našli smo še približno 150 ruskih vojakov, ki so skrivaj iz jam na nas streljali. Od te dobe smo vselej hitro našli zavratne sovražnike. Tudi žene in kolesarji so bili včasih med njimi.

NOČ MED VOLKOV.

Strašen prizor z bojišča v Rusiji opisuje pismo nekega ruskega častnika, katero prebujajo angleški listi po nekem listu v Rigi.

Ko sem se prebudil, se je pričelo mračiti — pripoveduje častnik. Nisem občutil lakote, čeprav sem tamkaj ležal od ranega jutra, pač pa me je mučila strašna žeja. Spominjal sem se vsake poedinosti boja do trenutka, ko me je podrl kos granate, ki je čisto blizu mene eksplodirala. V naskoku smo preleteli široko ravnino. Okoli sebe sem slišal vzdihovanje umirajočih ljudi in sem gledal, kako padajo vojaki v sovražnem ognju. Spominjal sem se, kako sem tudi jaz letel naprej. Kaj se je pozneje zgodilo, ne vem nič več. A ko sem se prebudil, sem ležal samo še jaz živ na zapuščeni polju, pokritem z mrlji. Bil sem ranjen, to sem opazil, ali rana ni bila težka, kakor se je pozneje pokazalo. Odprl sem se na neranjeno roko in pogledal po krvavem bojišču in na mračno nebo, na katerem je žarela večerna zarja. Strašno čustvo mi je napolnilo dušo, kakor da so me pozabili ali kakor da so me hote pustili tukaj samega. Sedaj me je sram, ker sem obupal. Pomislil sem, da ne bom videl nič več svojih mlilih in dragih, nikoli domače hiše, niti najbližjih prijateljev. Opirajoč se na desno roko, sem se čezdalje bolj vzdigoval, dokler se nisem vsedel.

Kljub velikim bolečinam v rami in veliki izgubi krvi sem stopil na noge in se opirajoč na sabljo pomikal naprej ter opotekal, kakor da sem pijan. Skušal sem se približati gostemu grmovju, v katerem so se skrivale naše čete pred napadom. Končno priidem do prvega grmovja, ali naenkrat obstanem. Iz velike daljave — vsaj tako se mi je zdelo — je prihajalo tuljenje volka. Odmevalo je silno melanholično in grozno v tihi zimski noči. Drugi volk se je odzval v prav tako zategnjem glasu, pa že precej bližje. Naenkrat pa zaslišim tuljenje povsodi okoli sebe, brez prenehanja, čezdalje glasnejše in glasnejše in vsak trenutek groznejše. Dober lovec sem in sem na lovu pobil že mnogo volkov, ali to, kar sem tu noč slišal, ne bom pozabil do groba. To rezko zavijanje, ki me je obdajalo kakor veriga, se je približevalo čezdalje bolj proti kraju, kjer sem stal. Komaj sem dihal, ko sem poslušal ta peklenski koncert. Jašno sem spoznal da se ne bom mogel na noben način rešiti, ako me volkovi najdejo. Naenkrat stečem — kakor sem mogel proti večjemu grmu na robu gozda in se vlečem na trehuh pod njega. Imel sem nabasan samokres in sabljo. A volkovi so se čezdalje bolj bližali. Prišli so že na rob gozda. V temi sem razločil njihove strašne sence med drevjem. Od raznih strani so prihajali iz gozda, se zbirali v veliko črno trumo in ekaj časa tako stali. Takrat zatuli drug volk iz velike daljave. Z bojišča so se mu odzivali drugi in ta truma se je pričela pomikati naprej čisto ob mojem grmu.

O vsakem sem mislil, da mi bo skočil na vrat. Ali nobeden se ni brigal zame. Mirno so letale neštete zveri proti bojišču, kjer so ležali mrlji.

Drugi dan, čim je solnce posijalo, so me vzdignili nezvestnega. Našla me je neka kozakaška patrulja.

Nenadno ozdravljenje.

Iz Ebbsa poročajo: Dne 29. oktobra je nenadoma ozdravela tukaj gđ. Teresija Baumgartner, 18 let stara. Bila je popolnoma ohromela na obeh nogah. Brez uspeha je iskala pomoči na inomoški kliniki in njen osebni zdravnik je vedel zanjo samo eno sredstvo — smrt. Njeni nogi ste bili popolnoma pohabljeni in hromi, poleg tega je pa ubožica trpela tudi vsled hudih bolečin, ki so bile v zadnjem času zlasti naravnost neznesne. Dne 29. oktobra pa se je počutila tako slabo, da so ji svetovali, naj se pusti do večera prirediti. Toda kaj se je zgodilo. Njeno brezmejno zaupanje v pomoč Marijino (dolgo časa je tudi rabila vodo iz Lurda), je bilo poplačano z nenadnim ozdravljenjem. Bilo je ob 4. uri popoldne, ko so popolnoma prenehale njene bolečine; bolnica je na postelji, pohabljenе noge so postale normalne, skočila je s postelje in se oblekla sama. Ozdravela je popolnoma. Ljudstvo smatra to nenadno ozdravljenje za čudež. Brzo se je raznesla vest o tem nenavadnem dogodku. Prihiti ljudje iz sosesčine so jokali veselja, ko so videli ozdravljeno dekle ter molili takoj na licu mesta rožni venec. V župni cerkvi se je že vršila zahvalna služba božja za nenadno ozdravljenje.

Japonci in voda.

Mnogi pripisujejo žilavost Japoncev temu, ker pijejo mnogo vode. Japonci menijo, da je voda najuspešnejše sredstvo za ohranitev zdravja in izborna orožje proti raznim boleznim. Krivo je mnenje, da škoduje zdravju, kdor pije mnogo vode; saj sestoji naše telo večinoma iz vode. Dočim pljuča in koža izločujejo veliko količino vode, se mora ta izguba nadomestiti saj s poldrugim litrom vode na dan. Japonci ne trpe vsled trganja po udih, to pripisujejo rabi vode. Japonci se koplje vsaki dan v vodi, ki je topla 45 do 50 stopinj C, ter sedi dolgo v vodi. Na Japonskem je mnogo javnih kopališč, ki so občinstvu brezplačno na razpolago. Tudi za časa vojske, tudi pri najslabšem vremenu, Japonci ne more shajati brez vode. Da si vsaj nekoliko nadomeste pomanjkljivo potrebo v vojski, zakopljajo Japonci v zemljo velike lončene cevi, ki so tako velike, da se more en moč ravno skriti vanje. Te cevi so napolnjene z vročo vodo in japonski vojak zleze notri, kjer se pomudi nekaj minut, tudi če brije burja in je morda nevarnost, da vojak ne zamrzne v vodi. Toda že se glasi vojaški klic in že hiti v vodo drug vojak na mesto svojega tovariša. To se ponavlja vsak dan.

POMAGAJMO REVEŽEM V STARI DOMOVINI

Ali ste že kaj darovali za slovenske begunce ter vdove in sirote padlih vojakov slovenskih?

Nadaljnji izkaz darov objavimo prihodnjič.

Darove sprejema: Amerikanski Slovenec, Joliet, Ill.

LOKALNI ZASTOPNIKI(ICE) "A. S."

Allegheny, Pa.: John Mravintz.
Aurora, Ill.: John Kočevar.
Aurora, Minn.: John Klun.
Bradley, Ill.: Math. Stefanich.
Bridgeport, O.: Jos. Hochevar.
Chicago, Ill.: Jos. Zupancič.
Calumet, Mich.: John Gosenca.
Cleveland, O.: Jos. Russ in Leop. Kušljan.
Chisholm, Minn.: John Vesel.
Collinswood, O.: Louis Novak.
Delmont, Pa.: Jos. Pavlich.
Denver, Colo.: George Pavlakovich.
Ely, Minn.: Jos. J. Peshel.
Enumclaw, Wash.: Jos. Malnerich.
Gilbert, Minn.: Frank Ulchar.
Gowanda, N. Y.: Frank Zore.
Great Falls, Mont.: Mat. Ulrich.
Hibbing, Minn.: Frank Golob.
Houston, Pa.: John Pelhan.
Indianapolis, Ind.: Martin Česnik.
Iron Mountain, Mich.: Louis Berca.
Ironwood, Mich.: M. J. Mavrin.
Kansas City, Kans.: Peter Majerle.
La Salle, Ill.: Anton Kastello in Jakob Juvancic.
Lorain, O.: Jos. Perušek.
Lowell in Bisbee, Ariz.: John Gričar.
Milwaukee, Wis.: John Vodovnik.
Moon Run, Pa.: John Lustrik.
Newburg (Cleveland): John Lekan.
Ottawa, Ill.: Jos. Medic.
Peoria, Ill.: M. R. Papich.
Pittsburgh, Pa.: Anton Sneller.
Pittsburgh, Pa.: Urh R. Jakobich.
Pueblo, Colo.: Mrs. Mary Buh.
Rock Springs, Wyo.: Leop. Poljanec.
Sheboygan, Wis.: Jakob Prestor.
So. Chicago, Ill.: Frank Gorenz.
Springfield, Ill.: John Peternel.
Soudan, Minn.: John Loushin.
So. Omaha, Neb.: Frank Kompare.
Stambaugh, Mich.: Aug. Gregorich.
Steelman, Pa.: A. M. Papich.
St. Joseph, Minn.: John Pogljajen.
St. Louis, Mo.: John Mihelich.
Valley, Wash.: Miss Marie Torkar.
Waukegan, Ill.: Matt. Ogrin.
West Allis, Wis.: Anton Skerjanc.
Whitney, Pa.: John Salmich.
Willard, Wis.: Frank Perovšek.
Youngstown, O.: John Jerman.

V onih naselbinah, kjer zdaj nimamo zastopnika, priporočamo, da se zglašijo kdo izmed prijateljev našega lista, da mu zastopništvo poverimo. Želeli bi imeti zastopnika v vsaki slovenski naselbini.

Uprav. "A. S."

Poskusite Novo Pivo

Old Lager

••••• V STEKLENICAH •••••

Je BOLJŠA in okusnejša pijača, kot katero drugo pivo.

—IZDELUJE GA—

Joliet Citizens Brewing Co.

Oba telefona 272

Dobite je vseh boljših salunih v Jolietu

Union Coal & Transfer Co.

515 CASS STREET, JOLIET, ILL.

Piano and Furniture Moving.

Chicago telefon 4313.

Northwestern telefon 418

Prvi in edini slovenski pogrebniški zavod

Ustanovljen 1. 1895.

Anton Nemanich in Sin

1002 N. Chicago Street

Konjušnica na 205-207 Ohio St., Joliet, Ill.

Priporoča slavnemu občinstvu svoj zavod, ki je eden največjih v mestu; ima lastno zasebno ambulanco, ki je najlepša v Jolietu in mrtaške vozove in kočije.

Na pozive se posluži vsak čas ponoči in podnevu.

Kadar rabite kaj v naši stroki se oglašite ali telefonajte. Chicago tel. 2575 in N. W. 344.

Naši kočijaži in vsi delavci so Slovenci.

Družba

sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY.)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH
SEVERNE AMERIKE.

Sedež: JOLIET, ILL.

Inkorp. v drž. Ill., 14. maja 1915
Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

Vstanovljena 29. novembra 1914

Družbino geslo: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, JEDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsed.—Geo. Stonich, Joliet, Ill. Podpred.—John N. Pasdertz, Joliet, Ill.
Tajnik—Josip Klepec, Joliet, Ill.

Kasir.—A. Nemanich, Jr., Joliet, Ill. Blagajnik—John Petric, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

1. Anton Castello, La Salle, Ill. 2. John Stua, Bradley, Ill.
3. Nicholas J. Vranichar, Joliet, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

Stephen Kukar, Joliet, Ill. Josip Težak, Joliet, Ill.
Math Ogrin, N. Chicago, Ill.

Glasilo: AMERIKANSKI SLOVENEK, Joliet, Ill.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. člani (icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvaniji z dovoljenjem gl. odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljke se naj naslovi na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na 1. porotnika.

NEKAJ SPOMINOV
Z JUGA.

(Iz "Slovenca".)

Leta 1382. se je dotedaj svobodno mesto Trst prostovoljno in slovesno podalo pod habsburško žezlo. Spoznalo je pogoj svojega obstanka in razvoja. Ležalo je na najsevernejši točki Jadranskega morja, odkjer je bilo do Trsta in do Italije, ki je bila v tisti dobi v rokah Benetk, le nekaj milj oddaljeno. V Trstu je bilo v tisti dobi v rokah Benetk, le nekaj milj oddaljeno. V Trstu je bilo v tisti dobi v rokah Benetk, le nekaj milj oddaljeno.

Benetke in Trst sta živela v neprestanih prepirih in krvavih bojih. Stari Tržani so bili pametni ljudje in so prav dobro vedeli, da bi Trst v benetških rokah postal mesto druge ali še manjše vrste, kar bi neizmerno škodilo njegovi trgovini, in zato so se z nohtmi in zobmi upirali vsaki italijanski osvajaški politiki. Spomina vreden je boj Tržanov z Benetkami v 15. stoletju. V zgodovini italijanskega zgodovinarja Ettorea Generimija, ki je bila l. 1884. tiskana v Trstu, beremo v slovenskem prevodu:

Leta 1463. je izbruhnila strašna vojna med Benetkami in Trstom, ker je Trst, podložno cesarju Frideriku V., po njegovi želji hotel, da gre trgovina iz vohda preko Trsta in ne skozi Koper, kakor so to hoteli Koperčani in z njimi Benetke. Tržani so bili pobiti; nič niso mogli pred benetčansko besnostjo in vsled pomanjkanja hrane, prisiljeni od lakote, potem ko so snedli konje, mačke in razne druge gnusne živali, so prišli do tega, da so v vodi namakali živalske kože, ki so jih našli v mestu, in so jih nato skuhali in snedli.

Da nekoliko osvetlimo one dogodke, katere hočejo zgodovinarji (Kandler, Nicolich itd.) Oba moža liberalne italijanske dobe v drugi polovici 19. stoletja v Trstu. Op. uredn.) zakriti z direktnim plaščem nejasnih in dvoumnih fraz, moramo povedati, da je lokalna benetčanska republika že odnekaj poizkušala si pridobiti v Trstu pristašev. So gotova dejstva, ki dajo slutiti, da se je v začetku tega stoletja, ko so se dogajali ti nemiri, začela v Trstu ustvarjati stranka, ki je bila naklonjena benetški republiki. Že leta 1404. sta bila obsojena na vešala neki Donato Scorpion in Nikolaj Uriz in obešena v Trstu, ker sta se zarotila, da izročita Trst mogočni benetški republiki. Leta 1443. pa je bil obešen neki Giusto tržaški kancler, o katerem se je izvedelo, da je bil v tajni zvezi z Benetkami.

Radi svoje udanosti habsburški vladarski rodbini je dobil Trst častni naslov "città fedelissima" — "najbolj zvesto mesto".

Okoli Trsta je bilo vse čase tako kakor je še danes ob celi morski obali. Okolica in dežela čisto slovenska. Naš življenjski, mesta italijanska. Naš življenjski, mesta italijanska. Naš življenjski, mesta italijanska. Naš življenjski, mesta italijanska.

metne in proroške besede: Leta 1860. je namreč pisal kraljevemu italijanskemu komisarju v Jakinu (Ancona):

"Vaše blagorodje moram prositi, da se izogiba vsake izjave, iz katere bi se moglo sklepati, kakor da bi novo italijansko kraljestvo hotelo si osvojiti Trst, Istro in Dalmacijo. Vem, da se po mestih na obali nahajajo središča italijanskega prebivalstva, toda na deželi je vse prebivalstvo slovanskega rodu ne bi pomenjalo zastopni stopiti v sovražstvo s Hrvati, Madjari in Nemci, ko bi pokazali, da namravamo tako širokemu delu srednje Evrope vzeti vsak izhod v Sredozemsko morje."

Nadalje je Cavour zapisal, da bi niti Angleži ne dopustili, da bi Jadransko morje postalo izključna italijanska last. — Cavour je mrtev, Angleži so danes drugih misli. Že po Cavourjevi smrti so italijanski politiki stopili na drugo pot; po aneksiji Bosne so kričali v Italiji zahtevali neke kompenzacije za Italijo, ki naj bi obsegale odstop Trsta in bližnjega ozemlja. V Trst, Istro in Dalmacijo je prišlo obilo denarja in skrivnih agentov, da bi mladino odvrčali od vojaške službe. Dobili so samo 21 mladih ljudi, med njimi Oberdanka, ki je vsled atentata na cesarja 1882. izgubil svoje mlado življenje. Imeli smo tudi več irredentističnih in vohunskih sodnih razprav.

V listih je stalo, da so 20. maja v Rimu pri znani italijanski zborniški seji vzbujali posebno pozornost trije avstrijski drž. poslanci Batisti, Hortis, dr. Pittaco. Zadnji je Tržčan, podpredsednik "Lege nazionale" in tisti mož, ki je v zadnjih letih govoril slavne govore pri otvarjanju novih Leginih "ricreatorijev" v tržaški slovenski okolici in v Istri.

Kdor potuje po kršni Istri, bo našel na več krajih po dve lepi zgradbi. Ena stoji nasproti drugi. Na eni je napisano "Puka škola Družbe sv. Cirila i Metoda", na drugi "Lege Nazionale". Na zidovju se nahajajo črke V. Verdi (t. j. Viva Vittorio Emanuele Re D' Italia), povedo nekaj. Svoj čas smo se čudili, kako neki more "Lege" zidati toliko sijajnih stavb. Neki odbor lokalnega odbora velikega italijanskega društva "Dante Alighieri" za varstvo italijanstva v ogroženih krajih je priznal preteklo leto v Florenci uredniku zagrebških "Novin", da se velike vsote denarja pošiljajo zanesljivim ljudem v Trst, Rovinj, Zadar, Šibenik, a mi potem beremo časnikarske vesti o laških patriotih in se čudimo, kako samo navadna malomeščanska veselica prinaša Legi — po več tisoč, celo deset tisoč kron čistega dobička. Med tem smo že tudi prišli temu na sled, kar je v Istri še javna tajnost.

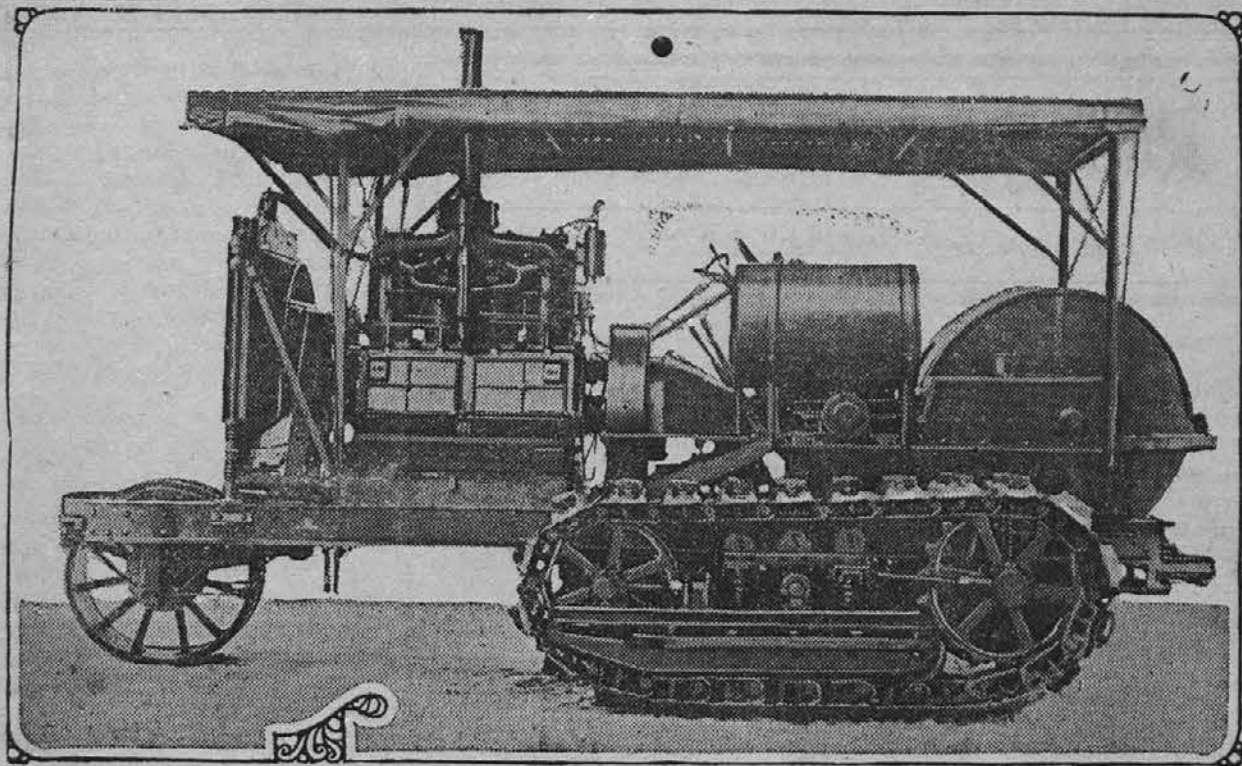
IZ VOJNE.

Polkovni pes.

"Az Ujsag" poroča iz Szabadke: Nek vseeuilišnik, ki se je kot enoletni prostovoljec udeležil bojev na črnogorski meji in se ranjen vrnil semkaj, pripoveduje o svojih doživljajih med drugim to-le: Dobili smo povelje prodirati proti bosensko-hercegovaški meji, kjer so Črnogorci podzemali male praske. Hitro smo prodirali naprej, da bi sovražniku padli v bok. Začel se je ljut boj, v katerem se Črnogorci niso hoteli umakniti, ker so pričakovali ojačenj. Ko so ojačenja dopela, smo mi skočili v okope in za nami je čuval vse, kar smo imeli v municijo vred, edini polkovni pes. To je bila neprecenljiva žival. Vedno je hodil s prednjimi stražami in takoj začutil sovražnika, kar je naznanjal z renčanjem. Če smo patrolirali ali zasledovali četaše, je bil vedno z nami in marsikakega četaša je privlekel iz grmovja. V nekem boju je zadelo psa šest krogel. Izkopali smo mu jama in v resnici zalovali nad njegovo izgubo.

Odloden narednik.

Ko je solnce zahajalo, je dobil narednik povelje, da prevzame stražo ob bližnjem gozdiču, tam, kjer začenja gozd prehajati v grmovje. Daleč naokrog ni bilo zapaziti nobenega sovražnika. Že več dni nismo zadeli nanj; stvar torej ni imela druge nevarnosti, nego to, da je bilo moštvo ob svoji nočni poti. Nič je bila sicer temna, a mila, ozračje prijetno gorko, miroljubne miline. Par vojakov je korakalo počasi naprej, narednik precej daleč pred njimi. Ko je moštvo šlo še kakih petdeset korakov za njim čez lesen mostič, je bil narednik že na mestu svoje namembe. Z nezaupnim pogledom je bliskoma preiskal gozdič. Nič se ni ganilo. Ko se je zopet obrnil k svojim možem, pa je zapazil neposredno pred seboj dva druga vojaka, tako blizu, da bi lahko rok položil nanjo. Misli je, da je to kakšna druga patrola in jo je hotel pozdraviti z domačim "Servus"! Tedaj pa so se mu zazdele uniforme nekako tuje, in tisti hip je razumel, da sta Rusi, ki imata ravno tako nalogo kakor on: da stražita odprtino pred gozdičem. Ni imel časa, da bi o tem čudnem naključju dalje razmišljal, kajti en Rus je bil že zagrabil za bodalo. Toda narednik je bil urnejši ter je sovražniku orožje s kratko, nepričakovano potezo iztrgal. Mož sam pa se mu je izmuznil in je hotel steči za tovarišem, ki je bil korak dalje, v gozd. Narednik mu je zaklical, naj obstoji, ker

BRITANSKI SMRTONOSNI MOTORNI "TANK" SO AMERIŠKI.

To je motorni "tank", izdelan v Peoriji, Ill., za britansko vlado in sedaj uspešno rabljen v napadih na nemške okope ob reki Somme. Te traktorje, izdelane prvotno v poljedelske svrhe, so Britanci izpremenili v oklopne samodreče in opremili s tremi strojnimi puškami. Ti motorni "tanki" drčijo čez okope, skozi gozde in čez strelna žrela vpricho silnega strelja. Nemčija je pri oblegi trdnjave Liege rabila kakih štirideset teh traktorjev brez oklopne ali topovske opreme.

Vojni zakon za civiliste.

Berlin, 30. nov. (Brezlično v Sayville). — Pri včerajšnji predlogi osnutka postavbe, ki predpisuje prisilno službo civilistov do 60. leta starosti za vojne svrhe, je državni kancler dr. von Bethmann-Hollweg zopet naznanil, da je Nemčija pripravljena, končati vojno z mirom, ki jamči obstanek in bodočnost naroda. Bil je 60. rojstni dan kanclerja in njegova miza je bila okrašena s krizantemami.

Rudniki pod vladnim nadzorstvom.

London, 29. nov. — Trgovinsko ministrstvo je naznanilo, da prevzame dne 1. dec. po določbah državnega obrambnega zakona (Defense of the Realm) nadzorstvo nad vsemi premogovniki v Južnem Walesu. Imenovan je bil odbor, v katerem so zastopani trgovinski urad, ministrstvo notranjih stvari in admiralstvo. Upravljal bo rudnike in se snide jutri k posvetu o meznem vprašanju.

Predsednik Steyn umrl.

Bloemfontein, 29. nov. — Martinus Steyn, predsednik svobodne države Oranje od 1896 do 1900 se je zgrudil nenadoma mrtev, ko je imel predavanje pred ženskim kongresom. Bivši predsednik Steyn je bil rojen leta 1857. Studiral je na Holandskem in Angleškem pravoznanstvo.

Ladja s četami pogreznjena.

Berlin, 3. dec. (Brezlično v Sayville). — S četami obložen francoski prevoznik "Karnak" je bil po nemškem podmorskem čolnu v Sredozemskem morju pogreznjen, kakor je naznanil danes admiralški štab mornarice. Naznanilo se glasi: "Neki nemški podmorski čoln je pogreznil dne 27. nov. blizu Malte 6.800 ton veliki francoski prevoznik "Karnak". Ladja je bila obložena s četami in namenjena v Solun."

Napredovanje kmetijstva v vzhodni Sibiriji.

Kako napreduje kmetijstvo v vzhodni Sibiriji je razvidno iz uvoza kmetijskih strojev in drugega orodja. Industrija kmetijskih strojev je na Ruskem precej močno razvita in izvozi mnogo kmetijskega orodja in priprav v Sibirijo. Vendar pa samo ruska industrija ne more ugoditi zahtevam, ter zato z vsakim letom napreduje uvoz kmetijskega orodja iz Severne Amerike. Tako je leta 1906. dosegel ta uvoz kmetijskih strojev in orodja vrednost 18 milijonov rubljev, leta 1907. 20 milijonov rubljev, leta 1908. 26 milijonov rubljev, a v prvi polovici leta 1909 je presegla ta vsota celo 26 milijonov rubljev.

"SPOMINSKA KNJIGA".

Povodom 25letnice slovenske župnije sv. Jožefa v Jolietu, Ill., se je izdala tudi spominska knjiga. To je nekaj novega. V knjigi je življenjepis prebalega ustanovitelja naše fars, zgodovina iste, opis stare in nove cerkve, opis župnijske šole, opis cerkvenih društev, opis bratskih in podpornih društev itd. Med čitvom se nahajajo krasne slike vseh naših župnijskih poslopij, vseh dosedanjih župnikov in pomožnih duhovnikov, raznih drugih č. gospodov, ki so pripomogli k ustanovitvi in razvoju naše fars; nadalje slike raznih slovenskih društev in faranov itd. Ocenil bo našo Spominsko knjigo kak nepristranski kritik, a mi jo lahko priporočamo že pred strokovnjo oceno, ker vemo, da pomeni ta knjiga na slovenskem slovstvenem polju v Ameriki res prvi pojav svoje vrste, izreden književni dar vsem, ki se zanimajo za pričetek in vsestranski razvoj ene največjih in najlepših slovenskih župnij v Ameriki.

"Spominsko knjigo" je sestavil Rev. John Plaznik, po navodilu in s pomočjo č. g. župnika Johna Plevnika. Pomagali so pri delu č. šolske sestre, cerkveni odborniki, društveni tajniki, razni farani, zlasti stari, in drugi.

Knjiga obsega 140 strani čtiva, slik in oglosov. Tiskana je bila v tiskarni Amerikanskega Slovenca.

"Spominska knjiga" stane samo \$1, in to pa zato, da si jo lahko omisli vsak tudi najrevnejši rojak.

Vsakdo, ki je poslal denar v staro domovino

POTOM NAŠEGA POSREDOVANJA, JE ZDAJ

POPOLNOMA PREPRIČAN

— DA DOSPEJO NAŠE DENARNE POŠILJATVE —

ZANESLJIVO IN TOČNO

v roke naslovnikov, kljub vojnim zaprekam, v primernem času.

V stari domovini izplača denar c. k. pošta

100 kron pošljemo zdaj za \$13.00

MI GARANTIRAMO VSAKO POŠILJATEV

Pisma in pošiljke naslovite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

BANK DEPT, JOLIET, ILL.

Rodoljubje na deželi.

POVEST. SPISAL DR. FR. DETELA.

(Dalje.)

"Dober in pošten," je dejala in mu mirno pogledala v bodeče oči.

"Predober, pravim jaz," je dejal davkar, "vse predober; zatorej se mu ne bo dobro godilo na svetu. Tega-le hačeta in murčeta tam-le brcne vsak paglavci, ki gre mimo hiše, in komaj se sproti umičeta ljudem; kadar pa leži Mrakov samosvoj sultan sredi ceste in zapira pot, naredi vsak možak velik ovinek, da se ga ogne."

"A paglavci je treba držati v strahu," je dejal lekarnar, "in zavzeti se za poštenega človeka."

Ko pa so šli gostje iz gostilnice, se je čutila gospodična Mira proti gospodu adjunktju, da je bil dr. Osat tako dobre volje ta večer.

"Jaz Vam povem, gospodična," je dejal zaupno adjunkt, če ne boste nikomur nič povedali."

"Tu moja roka!" In skrivnostno ji je pripovedoval gospod Bregar, kaj da sta napeljala z davkarjem. Za roke se držel sta se hihitala mlada človeka na stroške uglednega in izkušenega moža, za kar jima ne izostane kazni, če je še kaj pravi pri pisateljih.

"Gospodična, jaz stavim z Vami, kolikor hočete, da bo krasila jutri nova ovratnica gospoda doktorja," je šepetal adjunkt.

"Že velja. Jaz stavim, da ne," je šepetala ona, in cba sta se veselila svoje stave.

"Kakšne skrivnosti sta pa imela z gospodom adjunktom?" je izpraševala doma mama. "Julka vaju je pa gledala skrivaj iz veže."

"Vedno je na preži," se je nasmehnila Mira, ponosna na svojo skrivnost, ki je ni zaupala nikomur.

Vesel in ponosen je bil pa tudi dr. Osat. Se bolj pokoncu je korakal po svoji sobi, si vihal brke in gladil brado; da pa je zrcalo tako prašno in nesnažno, to ga je navsezadnje vendarle tjemilo. Istin, človeku ni dobro samemu biti.

IV.

Drugačje jutro je pozdravil dr. Osat Julko tako prijazno, da se mu je začudena nasmejala in ga pohvalila, kakšno lepo ovratnico da ima.

"Ali Vam ugaja?"

"Seveda. Kako lepo se Vam tudi poda!" Se enkrat se je pogledal gospod Osat v zrcalo, potem pa odkorakal mladostno prožno po snežni cesti proti Logu voščit gospe Radičevi dobro jutro. Videti je bil tako dobre volje, da je gospa takoj porabila priložnost in ga poprosila prispevka za božičnico ubogim otrokom. Brez vseh težav je odšel dr. Osat petdeset kron in žel tako pristrčno zahvalo, da bi jih dal še petdeset, če bi ga bila še prosila.

"Zdaj pa še nekaj, gospod doktor," je dejala in mu natočila likerja. "Proti našemu učitelju se kuje grad naklep."

"Sem že čul, milostiva gospa," ji je segel v besedo Osat in pripovedoval, kar je bil slišal pri Berusu.

"Ampak to se vendar ne sme zvršiti!" se je vnela gospa. "Vaš gospod Mrak je predsednik krajnega šolskega sveta. Poskrbite, gospod doktor, da se potegne on za našega prijatelja. Prav hvala Vam bom."

"A jaz sem izvedel, da je Mrak sam tudi podpisal pritožbo."

"To nič ne de. Kaj se vse podpiše, da se izkaže usluga, ki nič ne stane!"

Bogomir ni dolgo nič slutil, kaj da se snuje proti njemu. Izpolnoval je mirno svoje dolžnosti in se veselil napredovanja učencev v vednosti in lepem vedenju in skromnih, genljivih izrazov vdane hvalečnosti. Prijatelj kaplan Janez mu je čestital k lepim uspehom, sladkim sadovom vestnega truda, in mu želel, da bi res mogel vzgajati le z rahlimi pomočki. "Lepa beseda dela čuda," je dejal, "in limonada je zdrava pijača. A časi je treba pelina, da se izboljša kri; in če se kdo pogreza, mu treba pomoliti palico ali ga pa prijeti za lase."

Bogomiru najljubši učenec je bil Julček. Usmiljenje in ljubezen sta se kar pulila v sru za ljubega dečka, ki se je oklepaj z ljubečo spoštljivostjo svojega učitelja in užil toliko lepega veselja ravno v šoli. Kadar kak so- učenec ni vedel kakšne stvari, sta se sporazumno spogledala Bogomir in Julček, ki mu je utripalo srce od hrepenenja, da bi pomagal in odgovoril, in kadar se mu je v priznanje nasmehnil učitelj, se je zaiskrilo dečku lepo oko in razširilo nežno lice in vroča hvalečnost mu je napolnila mlado srce. Krut in trdosrčen bi se bil zdel sam sebi Bogomir, če bi je osorno nagovoril rahločutno dete, ki se je prijo- kalo nekoč v šolo, ker je videlo, kako je udaril nadučitelj s šibo porednega paglavca. Kogar je pa rad imel Julček, temu je bil tudi oče Berus prijatelj, hvaležen prijatelj; saj je slutil, kdo je navadil Julčka, da tako lepo pozdravlja svojega očeta. Prej se je kar ne- kako sramoval pokazati svojo ljube- zen; zdaj pa ni pozabil nikoli jutranje- ga pozdrava in zvečer je časi že v sra-

čici pritekel voščit očetu lahko noč, da ga je oče tiho ganjen objel, pritis- nil k sebi in nesel na rokah v mehko posteljico in ga pokril s toplo odejo.

Zatorej je tudi vabil naprej in naprej Berus Bogomira, naj se pelje z njim na lov ali pride zvečer v goste. Bogomir je obetal in odlašal, ne zaradi Danice; zakaj ker ni dobil nobenega odgovora na svoje pismo, na vsak po- zdrav pa prijazno odzdravljenje, se ni čutil več zavezanega; ampak godba mu je puščala malo prostega časa. In tu- di to polje mu je lepo rodilo. Kmalu se je ponašal ves Podlom s svojimi godci, in če bi se bilo glasovalo takrat, kdo da je najprijetljivejši v vasi, bi bil dobil največ glasov Bogomir.

Toda med demokratičnimi ljudmi je priljubljenost nevarno razmerje, ki rodi rado blede zavist. Polagoma je začutil Bogomir neko tajno nasprotov- anje, ujel tuintam kakšno neprijazno besedo in namigavanje, da se nekako pritožujejo ljudje; da jim preseda nova umetnost. Nadučitelj, ki ga je bila v začetku navdušila Bogomirova goreč- nost, se je ohladil prvi, začel govoriti tako, da ni rekel ne tako, ne tako, ali pa se je umikal vprašanjem; a komaj pa je čutil nekaj nezadovoljnih zev za hrbtom, je že rad usekal po strani ne- potrebno umetnost in smisel turško muziko. Bogomir se ni posebno čutil tem pojavom; saj je poznal ljudi toli- ko, da je vedel, da ne ustreže vsem nihče, naj počne kar hoče; tudi ni hre- penel po dvomni in sumni slavi, da prav nobenih nasprotikov. A nikdar ne bi bil mislil Bogomir, da se bo sko- vala pritožba na oblastvo zaradi tega, ker žrtvuje on svoj prosti čas in troši svoj denar za neobvezni pouk. "Kaj imam jaz od vsega tega!" si je mislil malosrčen, ko je čul o zahrbtnih napadih. "Koliko prijetneje bi živel sam sebi! Šolska dolžnost po predpisih, in potem moj ves prosti čas! Če bi ga prespal, bi mi ne rekel nihče nič; če bi ga presedel v gostilnici, bi se zdelo vsem čisto naravno; če bi hodil na lov, na izlete, v vsele družbe, bi se ne zameril nikomur." Kaplan Janez ga je tolažil, češ, da ni napaden samo on, da obirajo tudi njega; a da ne mislijo ljudje tako hudo, kakor govore. "Pre- prost človek misli vedno bolj, nego govori; izobraženec pa govori lepše. Podpiši se pa dobe za vse, kar kdo ho- če, samo če preveriš ljudi, da si ne bo- do pripisali novih davkov."

Pri Mraku pa so bile napihale Osa- tove besede hudih oblakov in naredile slabo vreme. Gospoda Berusa razme- ro so vznemirjale vso rodbino. Kako lepo je bilo Berusovo posestvo, koliko je bilo prigosparjenega gotovine, in kako prav bi prišlo vse to kakšnemu Mrakovemu sinu, kadar bi siromaka Julčka, kar bi bila zanj skoraj največja sreča, ljubi Bog k sebi vzel! Čemu naj bi se potem Berus še mučil z nehva- ležnim gospodarstvom! Izgovori naj si dober užitek in primeren kot, sitno- sti in skrbi pa naj prepusti bratu Mraku, ki ga je vedno bratovsko ljubil! Osat pa jim je bil toliko dopovedal o nestanovitnosti in omahljivosti celo pametnih vdovcev, da jim je zmešal račune, ki so bili že sklenjeni in so se lepo ujemali.

"Nesreča nikoli ne počiva," je vzdih-ovala krčmarica proti svojemu možu, "in človek se res ne sme na nič zane- sti."

Meni se je takoj sumna zdela vsa ta reč, je pritril mož. "Pogodba s to gospodično je sklenjena tako neumno, da nima Berus prav nobenega dobička, ona pa šestdeset do osemdeset goldi- narjev čistih na mesec; a rajše več, ker vse tja dere. To je zakrivil dr. Poljak, ki se vtiče v vse stvari."

"In Danica se že nosi kakor gospi- dinja, in vse se ji klanja spred in zad. Zakaj nisi posodil ti Megličevki, ko te je prosila, tistih petdeset goldinar-jev, da bi se preselila v Ljubljano!"

"Kdo pa je slutil kaj takega!" — Nesrečna sta se čutila Mrakova dva. Človek se nadeje v strahu in veselju toliko in toliko let, vidi takorekoč, ka- ko se izpolnjuje tih nada; zdaj naj pa razdere neumno naključje v enem hipu stavbo dolgih let! To je bridko, in potrpečljiv bi moral biti, kdor bi mol- če prenesel kaj takega. Mrakovi niso bili te volje.

"Hvala Bogu, da še ni zamujen!" je dejala žena. "Pomisli ti, kako bi se dala odvrniti nesreča!"

"Saj mislim cel teden," se je jezil Mrak. "Govoril sem tudi z gospodom župnikom in omenil, kako hudobni da so ljudje in da že brusijo jezike, meni pa da je samo za dobro ime svojega brata. A namuzal se mi je gospod tako strupeno in pogledal me tako pre- dirljivo, da me je bilo naravnost sram, ni ko me je še potolažil, da ni dobro ime ljubega brata v nobeni nevarnosti, sem šel poparjen kakor od izpoved- nice."

"Oh, da," je vzdihnila žena. "Go- spodje pač radi zahtevajo uslugo, a ne izkazujejo jih radi. Materi bom po-

nudila sto goldinarjev na posodo, če se hoče preseliti z rodbino v Ljubljano."

"In če bo tako neumna, da sprejme, jo bom dal jaz na občinske stroške od- peljati in zapreti v blaznico."

"Pa ti povej, če veš kaj boljšega. Jaz sem rekla, da naj jo vzame novi u- čitelj, da bo mir."

"Kar poroči ju!"

"Kako, če ga hočeš ti spraviti stran in si tudi podpisal tisto neumno pri- tožbo! Kaj pa nam mar, če gode učitelj pri Radičevki! Saj nam ni treba plesati za njim."

Konrad pa je spremljal tisti čas Jul- ko proti domu in netil sveti ogenj na- rodnega navdušenja v njenem mrzlem sru.

"Kaj prigovarjate vedno meni, gos- pod Konrad!" je dejala prevzetna de- klina. "Pojdite enkrat nad Miro, da se ona blagovoli nekoliko žrtvovati. Toda vedno je tako: petje, igranje, de- klamanje zadene mene; kadar pa se prične ples, nastane krog Betke in Mi- re drendaj; jaz pa sedim, če nočem plesati s kmetijskimi fantini. Hvala le- pa! Ali nisem na Vodnikovem plesu lani presedela vso drugo četverko? Kaj se to pravi! Veselica se je vršila v na- ši dvorani; jaz pa sedela! To se pravi norce briti z narodno stvarjo."

"Gospodična, saj veste, da to ni mo- ja krivda," se je opravičeval Konrad in jo ustavljal pred hišo. "A jaz ne mo- rem biti povsod, in kjer ni mene, gre vse navskriž. Nič več se ne sme zgo- diti kaj takega. Jaz sem pač mislil, da Vas bo zabaval vse večer gospod adjunkt."

"Ah, gospod adjunkt!" se je razče- merila deklina in stopila v vežo in za njo Konrad. "Enkrat je tukaj, enkrat tam, vse vihrav. Jaz sem se že res na- veličala. Na Slovenskem ni mnogo deklet, ki bi bile toliko storile za na- rodno stvar kolikor jaz. Prodajala sem šopke, razglednice, svetnjice, raz- našala saljivo pošto in največ sem ve- dno nabrala jaz; po novinah pa se je imenovalo moje ime na zadnjem mestu ali pa celo ne; o Betki in Miri so se pi- sale cele litanije."

"Pomislite, gospodična," jo je zadr- ževal Konrad in prijel za kljuko, "lans- ko leto smo imeli tri veselice; letos vendar ne smemo zaostati. Sram bi nas moralo biti pred vsem svetom. To- liko inteligence imamo, toliko dražest- nih, narodnih gospodičen; a nesrečna nesloga in blede zavist, ki je razdrla velikomoravsko državo, razdejala srbs- ko carstvo, uničila slavno Poljsko, ta- ta naj se torej razrase tudi med nami kakor bohoten plevel in zamori žitno polje! Ne, stokrat ne!" Tako sta sto- pila v sobo, Julka naprej, Konrad tik za njo. Svarilni zgledi iz slovenske zgodovine so bili že nekoliko pretresli razžaljeno Julkino srce; a po nesreči sta bila v sobi oba Mraka, zatopljena v neprijetne misli, ozlovoljena, da se je prekinilo važno posvetovanje.

Mrak se je takoj vtaknil v pogovor mlade dvojice in povedal Konradu na- ravnost, da se Julka ta mesec ne more pečati z narodnim delom, ker ima dru- gega potrebnejšega preveč. "K Berusu pojdite navduševati," je pristavila žena, "k Berusu!"

"Saj res," je dejala Julka. "Zakaj pa ne poje Vaša sestra?"

"Ker ne utegne; ima preveč dela."

"Jaz seveda ga nimam in jaz naj u- tegnem!" mu je oponesla Julka. Za- losten se je obrnil Konrad k oknu in zrl molče v enolično snežno ravan, iz katere so štrlela mrtva debla z golimi vejami. Inako se mu je storilo, ko je premišljeval, kako malo idealnega čuvstvovanja navdaja celo nežna žen- ska srca. Oj, da bi prodrli skozi težke oblake gorki žarki in raztopili mrtvi led!

V sobo je priropotal fant z velikani- skim troblom krog pleč, in za njim je vstopil dr. Osat, ki se je vračal od gospe Radičeve, goreč in odločen, da ustreže gospe in se potegne za Bogomira.

"Kaj pa ti?" je nagovoril Mrak fan- ta, ki si je otrkaval ob bangar snežene škornje.

"Novi učitelj me pošilja," je dejal godec. "Vajo bi morali imeti; a nad- učitelj je zaklenil sobo, češ, da ne bo- mo več godli v šoli."

Nadučitelj je bil namreč takoj, ko se je bila odpotila pritožba, ustreza- joč javnemu mnenju, zaprl učilnico ukazalnim godcem.

"No, ta je pa lepa," se je postavil takoj dr. Osat. "To je čisto nova ve- ra. Učitelj naj bo hvaležen, da se ho- čejo odrasli ljudje še učiti v šoli; ne da bi jim zaklepal vrata!" Prijel je Mraka za ramo, poklical še ženo in jima razložil, kako hočejo nekateri pregnati novega učitelja, češ, da bo vzgajil v Podlemu same godece.

Mrak je nekoliko zardel in zakašljal, Mrakova žena pa je odločila: "Novi u- čitelj ostane tukaj." Mož je začel go- voriti o nekaki pritožbi, ki jo je men- da podpisal tudi on.

"Ker niste bili dobro poučeni," ga je ustavil Osat. "Preslepili so Vas, ker Vam niso povedali, da ga lahko na- stane iz vsega tega. Potem pa, ali je Vas kaj vprašal nadučitelj, ko je za- klenil šolo?"

"Nič."

"Ali je šola njegova?"

"Kako bo njegova! Naša je. Mi smo jo zidali in še vedno plačujemo nakla- de zanj."

"Torej, če ravna on po svoji glavi, kaj bi se Vi vlekli zanj! Preključite svojo besedo! Zdaj so razmere dru- gačne. On misli, da Vas ima že po- polnoma v pesteh."

"Ampak se moti. Ti, Jože, greš nazaj v šolo in reci, če ne da nadučitel- jakoj ključa, da pridem jaz sam ponj."

"Oh, Janez, pojdi rajši ti sam," je dejala žena svojemu možu. "Kaj bo fant, ki ne bo znal povedati! Ti mu dopovej, da si ti načelnik krajnega šol- skega sveta in čigava da je šola!" Raz- farjen je ogrnil Mrak suknjo in vzel palico, in šla sta z Jožetom po vasi; Mrak je nekoliko robantil, Jože zdaj- pazdaj zatrobil na svoje orjaško trobi- lo, in stala sta pred šolo. Tu se je vnela glasna razprava, čigava da je pravzaprav šola in če jo sme nadučitelj svojevoljno zapreti. Nadučitelj je oči- tal Mraku nedoslednost, ta onemu svo- jevoljnost, ki hoče celo krajnemu šol- skemu svetu kljubovati. Konec je bil, da je preklkal Mrak svoj podpis in iz- ročil nadučitelju svoj ključ. Oblastno je odprl načelnik krajnega šolskega sveta učilnico in klical godece: "Le no- ter, fantje, in trobite, kolikor morete in kar se da! Nadučitelja se ni treba nič bati. Če vam bo še nagajal, pridite k meni; jaz ga bom naučil."

(Dalje prih.)

Dobro priporočilo.

Gospodinja: "Ali imate kako službe- no izpravevalo?"

Kuharica: "O, najmanje dvajset!"

Pristopite k največjemu sloven- skemu podpornemu društvu.

DRUŠTVO SV. DRUŽINE
(The Holy Family Society)

štev. 1 D. S. D., Joliet, Illinois.

Geslo: "Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse."

Odbor za leto 1916.
Predsednik.....George Stonich.
Podpredsednik.....Stephen Kukar.
Tajnik.....Jos. Klepec.
Zapisnikar.....John Barbich.
Blagajnik.....John Petric.
Reditelj.....Frank Kocjan.

Nadzorniki:
Nicholas J. Vranichar, John N. Pas- dertz, Joseph Težak.

To društvo sprejema rojake in roja- kinje in sicer od 16. do 50. leta in izplačuje bolniške podpore \$1.00 na vsaki delavni dan za 50c na mesec. Zavarujete se lahko za \$500.00 ali za \$250.00 pri D. S. D.

To društvo ima že nad \$2,000 (dva tisoč dol.) v bolniški blagajni in je v 16. mesecih plačalo \$2,129.00 bolni- ške podpore članom (icam). Kdor pla- ča takoj ob pristopu \$3.00, to je toliko, ko so plačali drugi člani zadnjih 6 me- seccev, je deležen podpore v slučaju nezgode takoj po pristopu, drugače po 6 mesecih. Pristopnina je še prosta.

Redna seja se vrši vsako zadnjo ne- deljo.

Kdor želi pristopiti v naše veliko in napredno društvo naj se glasi pri pod- napredno društvo naj se glasi pri ka- terem odborniku.

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potreb- čine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da Vam list ne ustavi- mo. Pod sedanjimi razmerami je tre- ba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati. Pošljite naročni- no takoj, da ne pozabite.

ROJAKOM PRIPOROČAMO SLEDEČE BLAGO.

Kranjski Brinjevec, zaboj (12 steklenic) za\$12.00
Kranjski Slivovec, zaboj (12 steklenic) za\$10.50
Baraga, zdravilno grenko vino, zaboj (12 steklenic) za\$5.00
Raybar Stomach Bitters, zaboj (12 steklenic) za\$7.00
Kentucky Whiskey, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za\$10.50
S. L. C. Monogram, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za\$10.00
Cognac Brandy, zaboj (12 steklenic) za\$9.00
Holland Gin, zaboj (15 steklenic) za\$12.00
Rock and Rye, Quarts, zaboj (12 steklenic) za\$6.00
Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za\$7.00
Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za\$6.00
Domače Vino, v sodih po 6 galonov, 10 galonov, 25 galonov in 50 galonov, galon po75c

Z naročilom je poslati Money Order ali Bank Draft. — Pišite v sloven- skem jeziku na:

Slovenian Liquor Co., Joliet, Illinois.

Naročite zaboj steklenic

novoga piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405

S. Bluff St., Joliet, Ill.

KJE JE G. JOS. VIDENIK IZ ME- tlike? Za njegov naslov bi rad zve- del Ludvik Kambich, 1000 N. Chi- cago st., Joliet.

Luka Pleše

HRVATSKO-SLOVENSKA GOSTILNA

kjer točim najokusnejše pivo, fina do- mača in importirana žganja in vina ter prodajem dišeče smodke.

Se vsem priporočam v obilen obisk
1014 North Chicago St., Joliet, Ill.

Naznanilo!

Slavnemu slovenskemu in hrvatske- mu občinstvu v Jolietu naznanjam, da sem otvoril svojo

ново месnico in grocerijo

na vogalu Cora in Hutchins cest, kje imam največjo zalogo svežega in sve- hega mesa, kranjskih klobas, vse vrste grocerije in drugih predmetov, ki spa- dajo v mesarsko in grocerijsko po- ročje.

Priporočam svoje podjetje vsem ro- jakom, zlasti pa našim gospodinjam. Moje blago bo najboljšje, najčistejše in tudi po zmerni ceni.

Spoštovanjem
John N. Pasdertz
Chicago tel. 2917
Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill.

Alexander Daras
Chi. Phone 376 N. W. 927.
120 Jefferson St. JOLIET, ILL.

STENSKI PAPIR

Velika zaloga vsakovrstnih barv, olje in firnežev. Izvršujejo se vsa bar- varska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.

FIRE INSURANCE.
Kadar zavarujete svoja poslopja zoper o- genj pojdite k

ANTONU SCHAGER
North Chicagi Street
v novi hiši Joliet National Banks.

POZOR ROJAKINJE!
Ali veste, kje je dobiti najboljše me- so po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

Luka Pleše

HRVATSKO-SLOVENSKA GOSTILNA

kjer točim najokusnejše pivo, fina do- mača in importirana žganja in vina ter prodajem dišeče smodke.

Se vsem priporočam v obilen obisk
1014 North Chicago St., Joliet, Ill.

Naznanilo!

Slavnemu slovenskemu in hrvatske- mu občinstvu v Jolietu naznanjam, da sem otvoril svojo

ново месnico in grocerijo

na vogalu Cora in Hutchins cest, kje imam največjo zalogo svežega in sve- hega mesa, kranjskih klobas, vse vrste grocerije in drugih predmetov, ki spa- dajo v mesarsko in grocerijsko po- ročje.

Priporočam svoje podjetje vsem ro- jakom, zlasti pa našim gospodinjam. Moje blago bo najboljšje, najčistejše in tudi po zmerni ceni.

Spoštovanjem
John N. Pasdertz
Chicago tel. 2917
Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill.

Alexander Daras
Chi. Phone 376 N. W. 927.
120 Jefferson St. JOLIET, ILL.

STENSKI PAPIR

Velika zaloga vsakovrstnih barv, olje in firnežev. Izvršujejo se vsa bar- varska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.

FIRE INSURANCE.
Kadar zavarujete svoja poslopja zoper o- genj pojdite k

ANTONU SCHAGER
North Chicagi Street
v novi hiši Joliet National Banks.

POZOR ROJAKINJE!
Ali veste, kje je dobiti najboljše me- so po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

Luka Pleše

HRVATSKO-SLOVENSKA GOSTILNA